

VIOREL MUNTEANU

CHEMĂRI SPRE MÂNTUIRE

(Pelerini la Sfânta Parascheva)

ORATORIU - Libret

Personaje

Sfânta Parascheva – soprană

Diaconul – bas

Protopsaltul – tenor

Pelerini – voci mixte

Libretul – Viorel Munteanu și Pr. Constantin Sturzu

Cântări bizantine

Poeme de Mihai Eminescu, Lucian Blaga, George Popa, Pr. Constantin Sturzu și Pr. Sever Negrescu

Tabloul I **Pomenirea sfinților**

Introducere (toacă, clopote de biserică, clopote tubulare, gong, cădelniță și pian)

(Melograma Sfintei Parascheva)

I.1. Rugăciunea Domnească Tatăl nostru (Monodie de Anton Pann. Soliștii, Corul mixt, Corul bizantin, Corul de copii și Orchestra.)

Tatăl nostru carele ești în ceruri,
Sfințească-se numele Tău,
Vie împărăția Ta,
Facă-se voia Ta,
Precum în cer așa și pe pământ.
Pâinea noastră cea spre ființă
Dă-ne-o nouă astăzi.
Și ne iartă nouă greșelile noastre
Precum și noi iertăm greșiților noștri.
Și nu ne duce pe noi în ispită
Ci ne izbăvește de cel viclean.

I.2. Dumnezeu este Domnul (*Paraclisul și Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva*, Asociația Culturală Byzantion, transcriere de Pr. Florin Bucescu. Corul bizantin și Orchestra.)

Dumnezeu este Domnul
Și s-a arătat nouă.
Bine este cuvântat
Cel ce vine întru numele Domnului.

Pomeni-voi numele Tău (Protopsaltul, Cor bizantin și Orchestră)

Pomeni-voi numele Tău
întru tot neamul și neamul

I.3. Rugăciune (Versuri de Mihai Eminescu. Mezzo-soprană, Bas, Cor mixt și Orchestră.)

Crăiasă alegându-te
Îngenunchem, rugându-te.
Înalță-ne, ne mântuie
Din valul ce ne bântuie;
Fii scut de întărire
și zid de mântuire;
Privirea-ți adorată
Asupra-ne coboară,
O, Maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!

Noi, ce din mila Sfântului
Umbră facem pământului,
Rugămu-ne-ndurărilor,
Luceafărului mărilor:
Ascultă-a noastre plângeri
Regină peste îngerii,
Din neguri te arată
Lumină dulce, clară,
O, Maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!

I.4. Binecuvintează suflete al meu pre Domnul (Soliști, Cor mixt, Cor bizantin și Orchestră)

Binecuvintează suflete al meu pre Domnul.

Bine este cuvântat

Cel ce vine întru numele Domnului.

Dumnezeu este Domnul.

I.5. Împărate ceresc (Monodie de Ion Popescu-Pasărea. Cor bizantin, Tenori și Bași din Corul mixt și Orchestră.)

Împărate ceresc, Mângâietorule,
Duhul adevărului,
Care pretutindenea ești
și toate le plinești;
Vistierul bunătăților
și Dătătorule de viață,
vino și Te sălășluiește întru noi
și ne curățește de toată-ntinăciunea
și mântuiește, Bunule,
sufletele noastre.

I.6. Astăzi sufletele pământenilor (Monodie de Ștefănaș Popescu. Soliști, Corul mixt, Corul bizantin, Corul de copii și Orchestra.)

Astăzi sufletele pământenilor
Se înalță de la cele pământești.
Astăzi cerești se fac întru pomenirea sfinților
Că ușile cerești s-au deschis
Și nouă cele ce sunt ale stăpânului se arată.
Cuvintele cuvinte propovăduiesc și limbile minuni laudă.
Iară noi, către Mântuitorul strigăm:
Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule,
Că pace credincioșilor printre aceștia ai făcut.

I.7. Pomenirea sfinților (Cor bizantin și Orchestră)

Tabloul II **Cerc sfânt**

II.1. Liturghie (Versuri de George Popa. Mezzo-soprană și Orchestră.)

Lumina-și scoate vâlul de aur străveziu
Și de pe munți se-mbracă în mantia de astre,
Oficiind misterul mereu născut mai viu.
Mă sorb în a lor unde preludiile-albastre
Și cel din începuturi eliberat re-nviu.

II.2. Cerc sfânt (Cor de copii, Soprană și Orchestră)

Anii mei de crin, anii mei de rouă,
V-am fost pelerin între țărături două – omenesc divin.
Voi mi-ați dat corola din lut sfânt suind
Și aoreola minții fulgerând ceru-n magic gând.
Cu un verb de rouă și aripi de crin,
Scris-am Viață nouă, dar să vi-l fac vouă cei cu gând divin.
Demiurg de rouă, demiurg de crin,
În ce haină nouă voi fi mai deplin dincolo de-amin?

II.3. Ioan se sfâșie în pustie (Versuri de Lucian Blaga. Cor mixt, Soprană și Orchestră.)

Unde ești, Elohim?
Lumea din mâinile tale-a zburat
Ca porumbul lui Noe.
Tu poate și astăzi o mai aștepți.
Unde ești, Elohim?

Umblăm turburați și fără de voie,
printre stihiile nopții te iscodim,
Vântul fără de somn îl oprim
și te-ncercăm cu nările,
Elohim!

Pînă în cele din urmă margini privim,
drumul întoarcerii nu-l mai știm,
Elohim!

Unde ești, Elohim?

II.4. Drumul crucii (Versuri de George Popa. Soliștii și Orchestra.)

Alesu-un drum al crucii îl suie fiecare
Și-nsingurat de oameni și cer, este jertfit.
Dar când veni-va Slava, ascultă tu chemarea
Și'nalți o altă lume în acest cerc în care,
Alt drum decât spre moarte din zori ni-e îngrădit.

II.5. Întru numele Domnului (Soliștii, Corul mixt, Corul bizantin, Corul de copii și Orchestra.)

Binecuvintează suflete al meu pre Domnul.

Bine este cuvântat

Cel ce vine întru numele Domnului.

Dumnezeu este Domnul.

Tabloul III **Zis-a Domnul**

III.1. Căutarea omului (*Poeme* de Pr. Constantin Sturzu. Soliștii, Corul mixt, Corul bizantin, Corul de copii și Orchestra.)

Trăim.... visăm.... murim....

Amăgiți de un șarpe viclean...

Către cer năzuim... nu răzbim...

De ce?... De ce?... De ce?...

E vreun rost... sau vreun leac... în alean?

Vreun răspuns... de ajuns... în ascuns?

De ce sunt visele doar vise?

De ce e omul pe pământ?

Pe când din ceruri vin miresme,

Noi de ce tot vânăm în vânt?

De ce?... De ce?... De ce?...

E vreun rost... sau vreun leac... în alean?

Vreun răspuns... de ajuns... în ascuns?

A-ntreba e o rană deschisă,

A răspunde e sânge vărsat.

A muri - o durere nestinsă,

A iubi... a iubi... am uitat!

Viața se stinge!... Viața e sânge!

Viața noastră e sânge care

Cere sânge din Cuvânt,

cere un Nou Legământ.

Cere un Nou Legământ...

cere sânge din Cuvânt!

III.2. Crucea lui Hristos (Monodie de Ion Popescu-Pasărea. Soliștii, Corul mixt și Corul bizantin.)

Crucea lui Hristos, nădejdea creștinilor,

povățuitoarea celor rătăciți,

limanul celor înviforați,

cela ce ești în ispite biruință,

lumii întărire,

bolnavilor tămăduire, morților înviere,

miluieștene pre noi !

III.3. Răspunsul Domnului (*Poeme* de Pr. Constantin Sturzu. Protopsaltul, Diaconul, Corul mixt și Orchestra.)

Protopsaltul: Să luăm aminte!

Zis-a Domnul....

Corul mixt: Domnul a zis:

Diaconul: „Oricine voiește să vină după Mine,

să se lepede de sine,

să-și ia crucea sa

și să-Mi urmeze Mie”

Corul mixt: Așa a zis Domnul.

Cuvânt pe cruce pecetluit.

Cine-L dorește pe Cel ce întâi ne-a dorit?

Cine?... Cine?... Cine?...

Tabloul IV Legământul Sfintei Cuvioase Parascheva

IV.1. Primirea cuvântului (*Poeme* de Pr. Constantin Sturzu. Colindă de Florii.
Corul de copii, Sfânta Parascheva și Orchestra.)

Corul de copii: „Doamne, Iisuse Hristoase,

Tu ești zori prea luminoase”.

Sfânta Parascheva: Glasul Lui am auzit, în Liturghie,

Inima mi-a înviat, în Liturghie.

O să-L chem și o să vie

Și-n cetate, și-n pustie.

Dar cine-L vede, cu ochii de lut,

Pe Mirele Cel nevăzut?

O să-L chem și o să vie

Și-n cetate, și-n pustie.

IV.2. În pustie (Sfânta Parascheva, Diaconul și Orchestra)

Sfânta Parascheva: Nimeni nu poate să m-aline,

Un dor înec și altul vine!

Diaconul: Ascultă, Parascheva!

Ascultă ce spune Domnul!

Îndepărtează somnul!
Ridică-te și mergi la casa ta.
E drumul cel din urmă... Murind, vei învia!

IV.3. Iubi-Te-voi Doamne (Monodie de Evghenie Humulescu. Sfânta Parascheva și Orchestra.)

Sfânta Parascheva: Iubi-Te-voi Doamne virtutea mea,
Domnul este întărirea mea,
Și scăparea mea
Și izbăvitorul meu.

IV.4. Primește, Doamne, trupul meu (Din *Poeme* de Pr. Constantin Sturzu. Sfânta Parascheva și Orchestra)

Sfânta Parascheva: Primește, Doamne, trupul meu
Ca bob de grâu pus în țărână.
Uitat fie numele meu,
Iar eu să mor așa, străină...

Tabloul V Închinarea pelerinilor

V.1. Cerul Te cuvântă (Din *Poeme* de Pr. Sever Negrescu. Corul de copii, Soprane și Altiste din Corul mixt și Orchestra.)

Parascheva Sfântă,
Cerul te cuvântă.

Slavă Ție, Hristoase Dumnezeu, Slavă Ție (Cor de copii, Cor mixt, Cor bizantin și Orchestră)

V.2. Pelerini cu Tine (Tenor, Cor mixt și Orchestră)

Pavăza credinței,

Roua biruinței.

Pelerini cu Tine

Către Dumnezeu adevărat

Pe calea credinței

Întru Mântuire.

V.3. Roagă-Te pentru noi (*Paraclisul și Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva*, Asociația Culturală Byzantion, transcriere de Pr. Florin Bucescu. Cor mixt, Cor bizantin și Orchestră.)

Cuvioasă Maică Parascheva,

Roagă-Te pentru noi.

Mântuiește pe robii Tăi Cuvioasă dintru ispite,

Că Ziditorul Te-a arătat, prea frumoasă fecioară,

Apărătoarea și păzitoarea turmei Sale.

Cercetează cu milostivul Tău ochi suferința noastră

Căci apărarea Ta o avem, Prea Cuvioasă,

Vrednică doctorie de Mântuire.

V.4. Ruga Protopsaltului (*Antologia* lui Nectarie Frimu, Transcrierea unei variante interpretative de Adrian Sârbu - Byzantion. Protopsaltul, Corul bizantin și Orchestra.)

Și să-i cântăm: „Bucură-Te, Sfântă Parascheva,
mult folositoare”.

V.5. Candelă-n Moldova (Fragment din *Cântecul Voievodesei Lupu – Codex Caioni*. Cor de copii, Cor mixt și Orchestră.)

„Candelă-n Moldova”.

V.6. Cuvioasă Maică Parascheva (Soliștii și Orchestra)

Cuvioasă Maică Parascheva,

Roagă-Te pentru noi.

Maică prea cinstită

De îngeri iubită.

V.7. Pelerini cu Tine (Soprană, Cor mixt și Orchestră)

Kinites nazisu (Traducere în limba greacă

de Angeliki Mouzakiti)

Către Dumnezeu adevărat

Poria tis pistis

Întru Mântuire.

Venim la Tine, (din *Poeme* de Pr. Sever Negrescu)

Maică Parascheva,

Ți-aducem trudă,
Dă-ne mângâiere.

Palomnik stoboiu (Traducere în limba slavonă
de Leonte Ivanov)

Către Dumnezeu adevărat
Naputi verî
Întru Mântuire.

V.8. Binecuvintează, suflete al meu, pre Domnul (Soliștii, Corul mixt, Corul bizantin și Orchestra)

Binecuvintează, suflete al meu, pre Domnul.
Bine este cuvântat
Cel ce vine întru numele Domnului.
Dumnezeu este Domnul.

- Crucea lui Hristos - (Soliștii, Corul mixt și Corul bizantin)

Crucea lui Hristos, nădejdea creștinilor,
povățuitoarea celor rătăciți,
limanul celor înviforați,
cela ce ești în ispite biruință,
lumii întărire,
bolnavilor tămăduire, morților înviere,
miluieștene pre noi !

Viorel Munteanu. *Chemări spre mântuire (Pelerini la Sfânta Parascheva)*
Partitura generală, Doxologia Iași 2019.

VIOREL MUNTEANU
CALLING FOR SALVATION
(Pilgrims to Saint Parascheva)
- ORATORIO -

Characters

Saint Parascheva - soprano
The Deacon - bass
The Protopsaltis - tenor
Pilgrims - mixed voices

Libretto - Viorel Munteanu and Rev. Constantin Sturzu
Byzantine chants
Poems by Mihai Eminescu, Lucian Blaga, George Popa,
Rev. Constantin Sturzu and Rev. Sever Negrescu

Scene I **Memorial of the Saints**

Introduction (semantron, church bells, tube bells, gong, censer, piano)

(Saint Parascheva's melodrama)

I.1. Lord's Prayer, **Our Father** (Monody by Anton Pann. Soloists, Mixed Choir, Byzantine Choir, Children's Choir and Orchestra)

Our Father,

who art in heaven,
hallowed be Thy name.
Thy Kingdom come,
Thy will be done,
on earth as it is in heaven.
Give us this day our daily bread;
and forgive us our trespasses
as we forgive those who trespass against us;
and lead us not into temptation,
but deliver us from evil.

I.2. **The Lord is God** (The Paraklesis and Akathist of Venerable Saint Parascheva, Byzantion Cultural Association, transcription by Rev. Florin Bucescu. Byzantine Choir and Orchestra)

The Lord is God
and has revealed Himself unto us;
blessed is He
who comes in the name of the Lord.

I shall remember Your name (Protopsaltis, Byzantine Choir and Orchestra)

I shall remember Your name
from generation to generation.

I.3 Prayer (Poem by Mihai Eminescu. Mezzosoprano,
Bass, Mixed Choir and Orchestra)

Choosing you for our Queen,
We kneel, and beg you. Raise us and rescue us
From the wave that's upon us.
Be our strengthening shield
And our protective wall.
Let your venerated gaze,
Fall upon us,
O All-unblemished Mother
And ever Virgin,
Mary!
We who, by the mercy of the Holy One
Are shadowing the earth,
Are praying to forbearance,
To the morning star on seas.
Please listen to our grievance,
Thou Sovereign of angels;
Appear to us from the dark,
As light most pure, and clear,
O All-unblemished Mother
And ever Virgin,
Mary!

I.4. Bless the Lord, O my soul (Soloists, Mixed Choir, Byzantine Choir and Orchestra)

Bless the Lord, O my soul.
Blessed is He
who comes in the name of the Lord.
The Lord is God.

I.5. Heavenly King (Monody by Ion Popescu-Pasărea. Byzantine Choir, Tenors and Basses of
the Mixed Choir and Orchestra)

O Heavenly King, the Comforter,
the Spirit of Truth,

Who art everywhere
and fillest all things;
Treasury of Blessings,
and Giver of Life -
come and abide in us,
and cleanse us from every impurity,
and save our souls,
O Good One.

I.6. Today the souls of those on earth (Monody by Ștefănașe Popescu. Soloists, Mixed Choir, Children's Choir and Orchestra)

Today the souls of those on earth
Rise above the earthly cares.
Today they become heavenly by remembering the saints
For the heavenly gates are open
And Lord's abode is shown to us.

Words speak of deeds and tongues praise miracles.
So we call our Savior saying
Glory to You, O Christ our Lord,
For through them you have given peace to the faithful.

I.7. Memorial of the saints (Byzantine Choir and Orchestra)

Scene II Holy Circle

II.1. Liturgy (Poem by George Popa. Mezzosoprano and Orchestra)

The light removes its golden, clear veil,
And from atop the mountains puts on the starry mantle
To worship a mystery forever brought to life some more.
As I am carried by the blue preludes' waves
Again I rise pristine and free.

II.2 Holy circle (Children's Choir, Soprano and Orchestra)

My years of lily, my years of dew,
I was a pilgrim between two margins - human divine.
You gave me the corolla of holy clay ascending
And the aureola of the mind striking the heavens with magic thought.
Hiring verbs of dew and wings of lily,
I devised new Life, to gift those of you having divine
thoughts.
Demiurge of dew, demiurge of lily,
Which new dress will fit me better past Amen?

II.3. John's self-laceration in the wilderness (Poem by Lucian Blaga. Mixed Choir, Soprano and Orchestra)

Where are you, Elohim?
The world flew away from your hand
Like Noah's dove.
You may wait for it even today.
Where are you, Elohim? Troubled and halfheartedly we are wandering,
We are seeking you among the specters of the night,
We stop the sleepless wind
and feel you with our nostrils,
Elohim!
Gazing to the farthest margins,
We no longer know the way back.
Elohim!
Where are you, Elohim?

II.4. The Way of the Cross (Poem by George Popa. Soloists and Orchestra)

One's chosen way of the cross is for each to walk uphill,
Where, removed from men and heavens, is sacrificed.
Yet when the Glory comes, you listen to the call
And build another world in this circle wherein
We are barred from choosing any other path but toward death.

II.5. In the name of the Lord (Soloists, Mixed Choir, Byzantine Choir, Children's Choir and Orchestra)

Bless the Lord, O my soul.
Blessed is He
who comes in the name of the Lord.
The Lord is God,

Scene III The Lord Has Said

III.1. In Search of Man (Poems by Rev. Constantin Sturzu. Soloists, Mixed Choir, Byzantine Choir, Children's Choir and Orchestra)

We live... we dream... we die..
Deceived by a wicked serpent...
We aim for heaven... we reach it not..
Why?... Why?... Why?..
Is there a reason... or a remedy... for comfort?
Any answer.... to appease... in disguise?
Why are the dreams but dreams?
Why is man on earth?

While fragrances come down from heavens,
Why are we blowing in the wind?
Why?... Why?... Why?..
Is there a reason... or a remedy... for comfort?
Any answer.... to appease... in disguise?
To ask is an open wound,
To answer is spilled blood.
To die - an enduring pain,
To love - to love - I forgot!
Life is winding up!... Life is blood!
Our life is blood that
Asks for the Word's blood,
asks for a New Covenant.
Asks for a New Covenant...
asks for the Word's blood!

III.2. The Cross of the Christ (Monody by Ion Popescu- Pasărea. Soloists, Mixed Choir and Byzantine Choir)

The Cross of the Christ, hope of Christians,
guide to the lost,
haven of the bestormed,
protection of the faithful,
confirmation of the universe,
physician of the sick, resurrection of the dead,
have mercy on us!

III.3. Lord's Answer (Poems by Rev. Constantin Sturzu. The Protopsaltis, the Deacon, Mixed Choir and Orchestra)

Protopsaltis: Let us be attentive!
 The Lord has said...
Mixed Choir: The Lord has said:
Deacon: "If any man would come after me,
 let him deny himself
 and take up his cross
 and follow Me."
Mixed Choir: The Lord has said.
 Word sealed on the cross.
 Who wants Him who wanted us first?
 Who?... Who?... Who?..

Scene IV The Covenant of Saint Parascheva

IV.1. Receiving the Word (Poems by Rev. Constantin Sturzu. Carol on the Lord's Entry into Jerusalem. Children's Choir, Saint Parascheva and Orchestra)

Children's Choir: "O Lord, Jesus Christ,
You are the lightest of dawns."
Saint Parascheva: I have heard His voice at Liturgy,
My heart was revived, at Liturgy.
I shall call Him and He will come
In the city as well as in the wilderness.
But who will see with clayish eyes
The unseen Bridegroom?
I shall call Him and He will come
In the city as well as in the wilderness.

IV.2. In the Wilderness (Saint Parascheva, the Deacon and Orchestra)

Saint Parascheva: No one can comfort me,
I appease the longing and here it is again!
Deacon: Listen, Parascheva!
Listen to what Lord says!
Cut your sleep short!
Stand up and go home.

It is your last journey... as you will be dead, you will rise again!

IV.3. I shall love You, Lord (Monody by Evghenie Humulescu. Saint Parascheva and the Orchestra)

Saint Parascheva: I shall love you, Lord, my strength,
The Lord is my steadfastness, my refuge
and my rescuer.

IV.4. Receive, O Lord, my body (from Poems by Rev. Constantin Sturzu. Saint Parascheva and the Orchestra)

Saint Parascheva: Receive, O Lord, my body As a grain of wheat sown in the ground. Be my
name forgotten,
And may I die as a foreigner...

Scene V The Veneration of the Pilgrims

V.1. The heavens speak of you (From Poems by Rev. Sever Negrescu. Children's Choir, Mixed Choir, Sopranos and Altos from the Mixed Choir and Orchestra)

Holy Parascheva,
The Heavens speak of you.
Glory to You, Christ our Lord, Glory to You (Children's Choir, Mixed Choir, Byzantine Choir
and Orchestra)

V.2. Pilgrims alongside you (Tenor, Mixed Choir and Orchestra)

Shield of faith,
Dew of victory.
Pilgrims alongside you
To the true God
On the path of faith

V.2. Pilgrims alongside you (Tenor, Mixed Choir and Orchestra)

Shield of faith,
Pilgrims alongside you
Dew of victory.
To the true God
On the path of faith
To Salvation.

V.3. Pray for us (The Paraklesis and Akathist of Venerable Saint Parascheva, Byzantion Cultural Association, transcription by Rev. Florin Bucescu. Byzantine Choir and Orchestra)

Venerable Mother Parascheva,
Pray for us.
Deliver your servants, O venerable one, from temptations,
For the Creator presented you to be, O you fairest among virgins,
The advocate and guardian of His flock.
Look on our suffering with a merciful eye
For we have you to protect us, O most venerable one,
Ready medicine for our Salvation.

V.4. The prayer of the Protopsaltis (From Antology by Nectarie Frimu, transcription of a singing version by Adrian Sîrbu Byzantion. The Protopsaltis, Byzantine Choir and Orchestra)

And let us sing to her: "Rejoice, O All-gracious Parascheva!"

V.5. Vigil lamp in Moldavia (Fragment from The Song of Princess Lupu - Codex Caioni. Children's Choir, Mixed Choir and Orchestra)

"Vigil lamp in Moldavia"

V.6. Venerable Mother Parascheva (Soloists and Orchestra)

Venerable Mother Parascheva,
Pray for us.
Most revered Mother
Beloved by angels.

V.7. Pilgrims alongside you (Soprano, Mixed Choir and Orchestra)

Kinites nazisu (translation into Greek by Angeliki Mouzakiti)

To the true God
Poria tis pistis
To Salvation.

We come to you, (from Poems by Rev. Sever Negrescu)

Mother Parascheva,

We bring along our troubles,

You give us comfort.

Palomnik stoboiu (translation into Slavonic by Leonte Ivanov)

To the true God

Naputi veri

To Salvation.

V.8. Bless the Lord, O my soul (Soloists, Mixed Choir, Byzantine Choir and Orchestra)

Bless the Lord, O my soul.

Blessed is He

who comes in the name of the Lord.

The Lord is God.

- **The Cross of the Christ** (Soloists, Mixed Choir and Byzantine Choir)

The Cross of the Christ, hope of Christians,

guide to the lost,

haven of the bestormed,

protection of the faithful,

confirmation of the universe,

physician of the sick, resurrection of the dead,

have mercy on us!

V.9. The Troparion of our venerable Mother Parascheva (The Paraklesis and Akathist of Venerable Saint Parascheva, Byzantion Cultural Association - Discography. Byzantine Choir, Mixed Choir and Orchestra)

Venerable Mother Parascheva,

Pray for us.

In you, O venerable Mother Parascheva, the faithful image forth, of God shone

for you carried your cross and followed Christ.

You taught by your deeds to spurn the body, for it passes away;

and how to value the soul, for it is immortal.

Therefore, your soul rejoices together with the angels

O venerable Mother Parascheva.

V.10. Pilgrims alongside you (Mixed Choir and Orchestra)

Pilgrims alongside you
To the true God
On the path of faith
To Salvation.

V.11. Holy God (Monody by Ghelasie Basarabeanul. Children's Choir, Soloists, Mixed Choir, Byzantine Choir and Orchestra)

Our Father!
Holy God,
Holy Mighty,
Holy Immortal,
Have mercy on us.

V.12. Finale (Soloists, Mixed Choir, Byzantine Choir, Children's Choir and Orchestra)

To Salvation

Amen!

Traducerea în limba engleză: Editura Doxologia.

PR. CONSTANTIN STURZU

Pelerini spre Dumnezeu. Înțeleșurile mântuirii

Oratoriul compozitorului Viorel Munteanu ilustrează, în chip sintetic și simbolic, întreaga istorie a mântuirii omului. Cele cinci tablouri ne poartă ca-ntr- un pelerinaj de la statutul de „străini și locuitori vremelnici” la cel de „împreună cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu” (cf. Efeseni 2, 19).

TABLOULI-MÂNTUIREA OBIECTIVĂ

Alegând să iasă din relația de iubire, din comuniunea cu Creatorul său, omul nu se mai putea mântui nici singur, nici prin eforturi omenești din această vale a plângerii" (Psalmi 83, 7). A fost nevoie ca Însuși Fiul lui Dumnezeu să se întrupeze, să-și asume firea și condiția umană în chip deplin, afară de păcat. În Iisus Hristos, Fiul Unul Născut, Dumnezeu ni S-a descoperit ca Tatăl. De aceea Tabloul I se deschide cu rugăciunea domnească Tatăl nostru. „Dumnezeu este Domnul și S- a arătat nouă" - iată începutul mântuirii noastre. Cel Nevăzut se face văzut. Este o lucrare teandrică (divino-umană), căci venirea lui Mesia cel mult așteptat a fost posibilă prin acel „Fiat..." al celei numite „Maică preacurată/ Și pururea Fecioară./ Marie" (Rugăciune, de Mihai Eminescu). Răstignirea, Învierea și Înălțarea Domnului precedă momentul Cincizecimii, al Pogorârii Duhului Sfânt (invocat prin rugăciunea „Împărate ceresc"). Este momentul de naștere al Bisericii ce devine, precum în vremea lui Noe, singura corabie a mântuirii. La cârmă este Însuși Hristos. El este cap Bisericii, trupul Său, al cărui Mântuitor și este" (Efeseni 5, 23). Firea umană a fost eliberată din robia morții și, în Iisus Hristos, a fost unită cu dumnezeirea. Aceasta o numim mântuirea obiectivă. Ea este accesibilă tuturor oamenilor, dar nu este obligatorie. Fiecare om are libertatea de a primi sau de a refuza mântuirea. Chiar dacă, istoric, pătimirile mântuitoare ale lui Hristos au avut loc acum două mii de ani, în Biserică totul devine un „astăzi" pentru cei ce cred. „Astăzi sufletele pă- mântenilor/ Se înalță de la cele pământești./ Astăzi cerești se fac întru pomenirea sfinților". Sfințenia este semn văzut - palpabil chiar, pentru cei ce se închină sfințelor moaște - și confirmare a faptului că omul poate deveni dumnezeu, dar numai cu har de la Dumnezeu. Dacă satan, tatăl minciunii" (Ioan 8, 44), este inspiratorul autoindumnezeirii, Iisus Hristos este Eliberatorul din această sinucigașă iluzie, dar și Singurul prin Care putem ajunge la deplina îndumnezeire.

TABLOUL II- MÂNTUIREA SUBIECTIVĂ

Omul este subiect, niciodată obiect pentru Dumnezeu, Cel Care-i respectă necondiționat dreptul de a alege. Mântuirea obiectivă este condiția necesară, dar nu și suficientă pentru ca cineva să se izbăvească din tirania păcatului: „de va intra cineva prin Mine, se va mântui" (Ioan 10, 9). Aceasta este mântuirea subiectivă sau a unui subiect anume. „Și cel din începuturi eliberat re-nviu" (II.1. Liturghie). Multe sunt frământările și poticnelile celui ce caută pe Dumnezeu. De aceea, în inima tabloului II, poemul lui Lucian Blaga vine să sublinieze tragemul condiției umane, al ruperii omului de Creatorul său: „Până în cele din urmă margini privim,/ drumul întoarcerii nu-l mai știm". Și interogația sfâșietoare: „Unde ești, Elohim?", ce pare un ecou peste secole al strigătului christic de pe Cruce: „Dumnezeu Meu, Dumnezeu Meu, pentru ce M-ai părăsit?" (Matei 27, 46). Precum Mântuitorul, răspuns aflăm fiecare dintre noi doar mergând până la capăt pe Drumul crucii. Dacă în primul tablou cunoaștem Biserica drept topos al mântuirii, cel de-al doilea tablou al oratorului ne dezvăluie Liturghia și timpul liturgic (un „cerc sfânt") drept singura șansă de a gusta veșnicia cea din lut sfânt suind". Doar dacă întreaga-i existență o circumscrie acestor repere, omul poate porni în pe- rinajul său spre Împărăție.

TABLOUL III - POPAS OBLIGATORIU: MÂNTUIREA DE PATIMI

În sens deplin, mântuirea vizează intrarea în viața veșnică: „Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat de la moarte la viață” (Ioan 5, 24). În sens restrâns, mântuirea definește prima etapă în desăvârșirea omului, care începe cu despătimirea sau izbăvirea de patimi. De la căderea protopărinților Adam și Eva, omul a intrat sub influența diavolului, acest șarpe viclean". Toate zbaterele sale erau fără rost până la venirea Domnului, căci raiul era închis și tot sufletul omenesc mergea, după moarte, în iad (șeol). Răstignirea de pe Golgota a adus biruința asupra morții: „Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi” (Ioan 6, 54). Noul Legământ sau Testament este unul care nu mai presupune jertfe de animale și arderi de tot, ci, cere sânge din Cuvânt". „Crucea lui Hristos, nădejdea creștinilor" devine altarul prin excelență. Prin Cruce, omul primește răs-puns la toate frământările sale. Căci Crucea înseamnă dragoste jertfelnică, până la capăt, fără reproș sau condiționare. Nimeni nu se poate mântui din patimi și păcate decât dacă primește această Dragoste în inima sa. Căci nu poate nimeni alunga întunericul până nu va chema Lumina.

TABLOUL IV-POPAS FINAL: NAȘTEREA ÎN CER

Sfânta Cuvioasă Parascheva este un simbol al firii omenești care caută logodirea cu Iisus Hristos, Mirele Cel nevăzut". Atunci când primește Cuvântul, inima omului este rănită iremediabil de dorul de unire deplină. Fără Dumnezeu, totul e pustiu. Moartea este căutată ca o eliberare. Asceza presupune, de altfel, să mori puțin câte puțin pentru a învia mereu prin puterea harului dumnezeiesc. Cântarea „Iubi-te-voi, Doamne" nu e o declarație de dragoste, ci mai degrabă proclamă dorul de a iubi desăvârșit pe Dumnezeu într-un viitor înveșnicit. Călătoria pe pământ a Sfintei Parascheva se mântuiește acolo de unde a plecat, adică în locurile natale, unde este îngropată ca o străină oarecare. Pentru puțină vreme însă, căci sfântul ei trup este descoperit și începe un pelerinaj prin Balcani ce o va aduce în cetatea lui Vasile Lupu Voievod, unde se află până azi.

TABLOUL V-CALAUZĂ SPRE SFINȚENIE

Cel ce s-a mântuit caută să împărtășească această bucurie negrăită cu tot omul. Deși în rai, sfinții nu caută în chip egoist la fericirea ce li s-a dat, ci se roagă și mijlocesc pentru toată umanitatea. Având încredințare despre sfințenia ei („Cerule te cuvântă"), miile de credincioși i se alătură Sfintei Parascheva în pelerinajul către Dumnezeu adevărat". Ei au neclintită încredere în faptul că Dumnezeu trimite ajutor prin sfințele sale rugăciuni: „Mântuiește pe robii tăi, Cuvioasă, dintru ispite". Această dragoste a sfinților pentru tot omul creează, în chip dumnezeiesc, punți trainice între inimi. În fond, mântuirea nu poate fi cu totul deplină decât atunci când se va împlini această dorință a lui Hristos Domnul: „Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una" (Ioan 17, 21). De aceea, oratoriul se încheie cu imnul în-geresc, „Sfinte Dumnezeule", al cărui final este „miluiește-ne pe noi". Mai mult, finalul este unul eshatologic, căci oamenii, cântând imnul ce a fost auzit cântat în ceruri de către îngeri, anticipează faptul că „la înviere, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sunt ca îngerii lui Dumnezeu în cer" (Matei 22, 30).

16 octombrie 2017, Oratoriul *Chemări spre mântuire* (Pelerini la Sfânta Parascheva) de Viorel Munteanu, premiera absolută, Teatrul Național Vasile Alecsandrii Iași (program de sală).

REV. CONSTANTIN STURZU

Pilgrims towards God. The Meanings of Salvation

The oratorio composed by Viorel Munteanu illustrates synthetically and symbolically the entire history of the salvation of mankind. The five scenes take us as if on a pilgrimage from being "foreigners and strangers" to being "fellow citizens with the saints, and of the household of God" (cf. Ephesians

2:19).

SCENEI-OBJECTIVE SALVATION

By opting out of the loving relation with God, from the communion with his Creator, man could no longer save himself by means of human effort from this "vale of tears" (Psalms 83[84]:7). It was necessary that the Son of God Himself would take flesh, and assume the human nature and condition fully, save for sin. In Jesus Christ, the only begotten Son, God has revealed Himself as the Father. This is why Scene I opens with Lord's prayer, Our Father. "The Lord is God and has revealed Himself to us" - this is the beginning of our salvation. The Unseen becomes seen. It is a theandric (divine-human) act, since the coming of the long awaited Messiah was made possible by means of the celebrated "Fiat..." of the one called "All-unblemished Mother/ And ever virgin/ Mary" (Prayer, by Mihai Eminescu). The Crucifixion, Resurrection and Ascension of the Lord lead to the event of the Pentecost, the Descent of the Holy Spirit (invoked by the prayer "O Heavenly King"). It represents the moment of the birth of the Church, which becomes, as in the time of Noah, the only boat of salvation. She is steered by the Christ Himself, for He "is the head of the Church, His body, and is Himself its Savior" (Ephesians 5:23). The human nature was liberated from the slavery of death and, in Jesus Christ, was united with the Godhead. This is what we call objective salvation. While accessible to all men, it is not enforced unto them. Every man has the freedom to welcome or reject salvation. Even though, from a historical perspective, the saving Passion of the Christ happened two thousand years ago, it also becomes a contemporary churchly event for the people of faith. "Today the souls of those on earth/ Rise above the earthly cares./ Today they become heavenly by remembering the saints". Sainthood is apparent - palpable, even, for those who venerate the holy relics - and a confirmation of the fact that man can become god, but only by the grace of God. If

Satan, "the father of lies" (John 8:44) is the instigator of self-deification, Jesus Christ is the Liberator from this suicidal delusion, and the only One through which one can attain absolute deification.

SCENE II-SUBJECTIVE SALVATION

To God, who unconditionally respects man's right to choose, the latter is always subject, never object. The objective salvation is the necessary but not sufficient condition for one's deliverance from the tyranny of sin: "if any one enters by Me, he will be saved" (John 10:9). This is the subjective salvation of an individual subject. "Liberated from the beginnings I am brought back to life" (II.1 Liturgy). The man in search of God has many fears and obstacles to overcome. Thus, at the heart of Scene II, Lucian Blaga's poem is meant to underscore the tragic character of the human condition, of the rift that the man created between himself and his Creator: "Gazing to the farthest margins,/ We no longer know the way back". To which one can add the heartbreaking question: "Where are You, Elohim?", which may be taken as an echo of Christ's cry on the Cross: "My God, My God, why have You forsaken Me?" (Matthew 27:46). As did our Lord and Savior, each and every one of us gets an answer only by walking the Way of the Cross until the end. If during the first scene we learn of the Church as being a topos of salvation, the second tableau of the oratorio reveals Liturgy and the liturgical time (a "holy circle") as the only chance to earn eternity, "of the holy clay ascending". Only by framing his life accordingly can man begin his pilgrimage towards the Kingdom.

SCENE III-OBLIGATORY STATION: THE DELIVERANCE FROM PASSIONS

In the fullest sense, salvation means achieving life everlasting: "he who hears My word and believes Him who sent Me, has eternal life; he does not come into judgment, but has passed from death to life" (John 5:24). In the narrow sense, salvation defines the first phase of man's spiritual perfecting, which begins with the deliverance from passions. Since the fall of proto-parents Adam and Eve, humankind has found itself under the influence of the devil, the "evil serpent". Human struggles were in vain until the coming of the Lord, for the doors of heaven or closed and human souls settled after death in sheol. The Resurrection on the Golgotha brought about the victory over death: "He who eats My flesh and drinks My blood has eternal life, and I will raise him up at the last day" (John 6:54). The New Covenant or Testament no longer requires animal sacrifices and burnt offerings, but asks instead for "blood out of the Word". "The Cross of the Christ, hope of the Christians" has become the altar par excellence. The cross provides answers for all the tribulations of humankind, for it means self-giving, unending, unblaming, and unconstraining love. No one can be delivered from passions and sins unless one welcomes this Love in one's heart. For no one can chase away darkness except by asking for the Light.

SCENE IV-THE FINAL STATION: BEING BORN IN

THE HEAVENS

Saint Parascheva is a representation of human nature seeking betrothal with Jesus Christ, the unseen Bridegroom. When receiving the Word, the human heart is irremediably affected by the longing for full union. Life without God is like living in the desert. Death is sought after for it is liberation. The ascetic effort presupposes, actually, one's gradual dying in order to be raised constantly by the grace of God. Chanting "I shall love you, My Lord" is not meant so much to declare love, as to proclaim the longing for the perfect love of God in an eternalized future. Saint Parascheva's earthly sojourn ended where it had started, in her native land, where she was buried as just another foreigner. It did not take long, however, until her holy body was discovered and was set to embark on a long pilgrimage that took it finally to the town of Prince Vasile Lupu, where it has remained up to this day.

SCENE V-A GUIDE TO SAINTHOOD

The one that attained salvation seeks to communicate this wondrous joy with all humankind. Even though in heavens, the saints do not think selfishly of the happiness given to them, but pray and intercede instead for the benefit of all humankind. Being certain about her sainthood ("The heaven speaks of you"), the faithful in their thousands join Saint Parascheva on the pilgrim's way "to the one true God". The hope in God's listening to their calls on the intercession of the saint is unshakeable: "Deliver your servants, O venerable Mother, from temptations". This love of the saints for humankind builds, in a manner akin to God's, solid bridges between hearts. Undoubtedly, salvation cannot be called "full" until our Lord's wish will be fulfilled: "that they may all be one; even as You, Father, are in me, and I in you, that they also may be in Us" (John 17:21). Therefore the oratorio closes with the angelic hymn "Holy God", ending with "have mercy on us". Moreover, the finale has an eschatological character, for mankind, singing the hymn as heard sung by angels in the heavens, foresee that

"in the resurrection they neither marry nor are given in marriage, but are like angels in heaven" (Matthew 22:30).